

www.parohiaserbanvoda.ro

SĂPTĂMÂNNA PĂTIMILOR

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

**DENIA
SFINTEI ȘI MARII JOI**

PROCESUL MÂNTUITORULUI

„În 25 aprilie 1933, la orele 14.00, s-a desfășurat la Ierusalim o rejudicare, de către un tribunal special, a procesului lui Iisus din Nazaret. Judecătorii erau evrei. Judecata s-a desfășurat aplicându-se legile în vigoare la iudei în epoca Mântuitorului.

Din cei cinci judecători, patru au votat nevinovat. Iată-L, deci, pe Iisus reabilitat formal de un tribunal ierusalimitean. Mai sensibili, probabil la detaliile juridice, majoritatea judecătorilor acestui tribunal au decis că sentința de condamnare la moarte a lui Iisus, pronunțată de sinedriul iudaic în ziua de 14 nisan (7 aprilie) anul 30 al erei creștine, a fost nedreaptă. Și au votat în consecință. Au existat și alte încercări de reevaluare juridică a acestui proces.”

Pr. Prof. Dr. Vasile Mihoc - Procesul Mântuitorului (Cuvânt înainte)

In această săptămână, în fiecare număr al ediției speciale al foii duminicale parohiale „Săptămâna Patimilor” vom parcurge pas cu pas „Procesul” Mântuitorului ca să înțelegem cum a fost posibil ca Mântuitorul să fie atât de repede executat, crucificat, fără ca măcar să aibă vreo vină și fără ca să fie îndeplinite minime norme legale. Cartea Pr. Prof. Dr. Vasile Mihoc, „Procesul Mântuitorului” (Editura Teofania, Sibiu, 2001) ne va oferi materialul din care vom da citate generoase. Desigur vom face textului toate prescurtările și adaptările necesare pentru a vă oferi o variantă scurtă a acestei cărți și vom adăuga comentariile noastre.

Părintele profesor Vasile Mihoc ne spune că Mântuitorul nu a avut parte de un proces corect, căci deși condamnarea a fost făcută de Sinedriu, curtea supremă de justiție a iudeilor și confirmată de guvernatorul roman al Iudei: moartea Domnului a fost decisă de de sinedriști

după învierea lui Lazăr (In 11, 47-53). Adunarea sinedriștilor din dimineața zilei de vineri 7 aprilie a fost una formală, chiar nelegală, Domnul fiind victima unui complot, iar condamnarea și executarea Sa, un asasinat juridic.

Arestarea Mântuitorului

După Cina cea de Taină, care a avut loc în foisorul unei case, posibil al familiei lui Ioan Marcu (Fapte 12, 12), Domnul, împreună cu ucenicii - mai puțin Iuda - coboară de pe Sion și se îndreaptă spre grădina Ghetsimani de la poalele Eleonului. Acolo are loc ultima ispitire a Mântuitorului, agonia Sa, Domnul biruind pe diavol care-L înspăimânta cu frica de moarte, rugându-se și ascultând deplin de Tatăl.

Întărit prin rugăciune, Iisus se pregătește să îi întâmpine pe cei ce veneau să-L prindă. Iuda era însoțit de oaste și slujitori „de la arhieriei și de la farisei” (In 18, 3), dar și de arhieriei, căpeteniile templului și bătrâni (Lc 22, 52). Iuda îl vedește printr-o sărutare, iar Domnul, adresându-i-se cu neironic „prietene” îi reproșează sărutul trădării, adăugând: „Dar acesta este ceasul vostru și stăpânirea întunericului” (Lc 22, 53),

căci doar o lucrare demonică putea să fie în spatele gesturilor lui Iuda.

Întărit de Sus, Domnul se predă de bună voie spre patimi și moarte, fiind deplin stăpân pe situație și pe arestarea Sa. „Sf. Ioan ne spune că Iisus le-a ieșit înainte și s-a prezentat celor veniți să-L prindă, iar ei au căzut la pământ în fața majestății Sale (In 18, 4-9). La această minune, s-a mai adăugat și cea a vindecării urechii slujitorului rănit cu sabia de impetuosul Apostol Petru. Numai Sf. Ioan, care scria la multă vreme după aceste evenimente, ne spune că pe acest slujitor al arhieriei îl chema Malhus, nume omis de sinoptici (n.r. - evangheliști Matei, Marcu și Luca) deoarece, cum spune Tradiția, Malhus a devenit creștin și menționarea numelui său câtă vreme se mai afla încă în viață ar fi constituit un pericol pentru beneficiarul minunii din Ghetsimani.

Apostolii au fugit cu toții. Domnul ceruse, de altfel, imperativ, ca ei să fie lăsați să se ducă (In 18, 8-9). A și fost ascultat fără obiecții, căci sinedriștii nu urnăreau atunci altceva decât suprimarea lui Iisus. Ei pun însă mâna pe un tânăr înfășurat într-o pânză care se

pare că intenționa să-L urmeze din umbră pe Iisus; acela însă, smulgându-se din pânza care-i acoperea trupul, a fugit gol. Numai Sf. Marcu relatează acest moment (Mc 14, 51-52), care pare să constituie o amintire personală a sa. Ceva mai târziu, revenindu-și din frică, doi dintre ucenici Îl vor urma pe Iisus până la curtea arhierelui (In 18, 15-16).” (Pr. Prof. Dr. Vasile Mihoc - *Procesul Mântuitorului, Editura Teofania, Sibiu, 2001, p. 13-14*)

Iisus în fața lui Anna

„Evanghelia a patra ne spune că Iisus a fost dus mai întâi în fața lui Anna (In 18, 13), fost arhieru și socrul lui Caiafa, arhierul în funcțiune. Textul iohanic este, de altfel, destul de puțin clar. Lepădarea lui Petru, de care se vorbește în continuare (In 18, 15-18) pare să fie aceeași pe care Evangheliile sinoptice (n.r. - ale evangheliștilor Matei, Marcu și Luca) o situează la Caiafa.

Faptul că Iisus este dus, împotriva legii, la Anna, care nu mai avea nici o calitate oficială, este profund semnificativ. Rezultă de aici că adevăratul autor al condamnării Mântuitorului a fost ex-arhierul Anna. Deși trecuseră mulți ani de când fusese înlăturat din arhierie - funcție pe care o ocupase de altfel un „timp considerabil” (Iosif Flaviu), anume între anii 7 și 14 sau 15 - Anna continua să exercite o înfrăurire hotărâtoare asupra vieții obștești a iudeilor atât prin averea sa considerabilă [...], cât și prin faptul că devenise șeful unei adevărate dinastii de arhierie: cinci dintre fii săi, un ginere (Iosif Caiafa) și un nepot (Matias, la anul 65 d.H.) au deținut funcția de mare preot sau arhieru.

Anna „L-a întrebat pe Iisus despre uceniciei Lui și despre învățătura Lui” (In 18, 19), adică: (1) despre extensiunea, și (2) despre caracterul mișcării sale. Scopul său nu era nicidecum acela de a se informa, ca și cum n-ar fi cunoscut activitatea Mântuitorului; el voia un răspuns în care să poată afla în pretext de condamnare. De aceea, Iisus i-a răspuns: „Eu am vorbit pe față lumii; Eu am învățat întotdeauna în sinagogă și în temple, unde se adună toți iudeii și nimic nu am vorbit în ascuns. De ce mă întrebi pe Mine? Întreabă pe cei ce au auzit ce le-am vorbit. Iată, aceștia știu ce am spus Eu” (In 18, 20-21).

Prin aceste cuvinte, Domnul nu face decât să constate absurdul procedurii lui Anna. Acesta știa mai bine ca oricine că, după legea iudaică, nimeni nu putea fi condamnat la pedeapsa capitală pe baza propriei mărturii. Ori, activitatea Domnului se desfășurase întotdeauna pe față. Cu privire la ucenicii Săi, Iisus preferă să păstreze tăcerea, pentru a nu-i implica în vreun fel și pe ei. Răspunzând

întrebării ce I s-a pus, El se referă numai la învățătura Sa, despre care atât de mulți, chiar dintre cei de față, puteau să depună mărturie. Ce rost mai avea atunci un interogatoriu ca cel la care-L supune Anna pe Iisus? Unuia dintre slujitorii i se pare însă că Iisus nu se poartă cuviincios și-L lovește cu palma, zicând: „Așa răspunzi tu arhierelui?” Josnică slugă, nu numai cu starea, ci și cu sufletul! Atrăgând atenția că nu El încalcă vreun drept al lui Anna, că ex-arhierul este cel care încalcă dreptatea însăși - în Talmud se prevăd pedepse împotriva judecătorului care lovește sau pune să fie lovit (un inculpat - Domnul răspunde „Dacă am vorbit rău, dovedește că e rău, iar dacă am vorbit bine, de ce Mă bați?” (In 18, 22-23).” (Pr. Prof. Dr. Vasile Mihoc - *Procesul Mântuitorului, Editura Teofania, Sibiu, 2001, p.14-17*)

Iisus în fața lui Caiafa

Mântuitorul Iisus Hristos este cea mai flagrantă victimă a sistemului judiciar din toate timpurile. A fost condamnat la moarte fără drept de apel, de judecători care au jucat și rolul de avocați, și de martori. Iisus Hristos a avut parte de două procese: unul după legea iudaică și altul după legea romană. Simpla lectură a celor patru Evanghelii, după Matei, Marcu, Luca și Ioan, ne oferă imaginea unei mari nedreptăți.

Continuăm să vă oferim detaliile judecării și condamnării Mântuitorului Iisus Hristos așa cum reies ele din relatările celor patru evangheliști, la care sunt aduse interpretările care țin de justiția iudaică și romană din acele vre-

muri. Cartea „Procesul Mântuitorului” ne va oferi în continuare materialul pentru a înțelege tragedia prin care trece Cel Care venise să ne mântuie în care acesta este „judecat” și condamnat.

De la Anna, Iisus este dus la Caiafa. În lumina datelor existente, arheologii și exegeții înclină să creadă că Anna și Caiafa, fostul și actualul arhieru, locuiau în același palat, având numai curți separate.

Cine era Caiafa?

Despre Iosif Caiafa se știe că el fusese pus arhieru de procuratorul Valerius Gratus, în anul 18, ocupând acest post până în anul 36, când Pilat a fost depus de legatul Siriei. Însuși faptul că a reușit să se mențină în funcție atâta vreme, în acea epocă a ocupației romane în care în mod obișnuit arhierii erau schimbați la scurtă vreme unul după altul, ne arată cât de suplu și adaptabil era Caiafa - un ambițios vulgar, care devenise instrumentul docil al ocupantului străin.

Întâlnirea nocturnă de la Caiafa

După Matei și Marcu, se pare că la Caiafa acasă a avut loc, înainte de cântatul cocoșilor, o reuniune nocturnă a mai multor sinedriști (Mt 26, 57-66; Mc 14, 53-64), după care, în zorii zilei, a avut loc o a doua reuniune (Mt 27, 1; Mc 15, 1). În Evanghelia de la Ioan (18, 13-14; 19, 23) pare a fi vorba de o singură înfățișare a lui Iisus, deși e menționată clar ducerea Lui de la Anna la Caiafa (In 18, 24), în timp ce Luca (22, 54.66-71) relatează despre o singură ședință a sinedriului, care a avut loc „când s-a făcut ziuă” (v. 66). Se pare că,

în reconstituirea „procesului” sinedrial al lui Iisus, trebuie să urmăim pe primii doi evangheliști: probabil că noaptea a avut loc o reuniune neoficială - și ilegală, cum vom vedea - a complotiștilor în casa lui Caiafa, care a precedat astfel ședința oficială a sinedriului, întrunită dis-de-diminează, care nu avea alt rost decât pe acela de a conferi o aparență de legalitate monstruoasei crime puse la cale împotriva Mântuitorului lumii.

În casa lui Caiafa și cu participarea unui număr restrâns de sinedriști - părtași la complot, căci nu numai că niciunul nu se arată cât mai puțin favorabil acuzatului, dar toți sunt gata la orice ilegalitate - se caută un temei pentru osândirea la moarte a lui Iisus.

Se vroia o mărturie mincinoasă

Că aplicarea legii nu era prima grijă a acestor judecători, reiese și din faptul că „arhierii, bătrânii și tot sinedriul căutau mărturie mincinoasă împotriva lui Iisus, ca să-L omoare” (Mt 26, 59). Ce lucru înfiorător! Ei, judecătorii, cărora legea le cerea să fie absolut imparțiali și care ar fi trebuit să ia cele mai severe măsuri împotriva martorilor mincinoși - după lege, aceștia trebuiau să primească ei înșiși pedeapsa pe care mărturia lor mincinoasă ar fi atras-o asupra pârâtului - incită la cea mai gravă ilegalitate. Legea spunea clar că, în afacerile capitale, acuzatorul trebuie avertizat asupra gravității mărturiei sale prin cuvintele: „Nu uita că porți asupra ta sângele celui pe care îl acuzi și cel al tuturor urmașilor pe care el i-ar fi avut până la sfârșitul lumii”.

Pentru ca o acuză să poată fi reținută de tribunal era nevoie de mărturia concordantă a cel puțin doi martori; mărturia unuia singur nu era de ajuns (Num 35, 30; Deut 17, 6; 19, 15). În cazul lui Iisus, deși se prezentaseră mulți martori mincinoși, a fost greu să fie găsiți doi martori ale căror declarații să fie la fel (Mc 14, 55-56). Printr-un curios amestec de formalism juridic și ilegalitate - care se va regăsi pe tot parcursul acestei drame juridice - sinedriștii țin să aibă minimum-ul de două mărturii concordante, dar pentru a le obține nu ezită să facă apel la martori mincinoși.

Afirmația împotriva templului

Până la urmă au venit doi care L-au acuzat pe Iisus de a fi făcut o afirmație vinovată împotriva templului. Se pare, de altfel, că nici mărturiile celor doi nu erau deplin concordante, depozitiile lor fiind raportate diferit la Matei (26, 61: „Pot să dărâm templul...”) și de Marcu (14, 58; „Voi dărâma acest templu...”). În ambele forme însă, mărturia era mincinoasă, căci, după Sf. Ioan, Iisus zisese de fapt: „Dărâmați (voi) templu acesta și în trei zile îl voi ridica”,

evanghelistul adăugând și această precizare: „Iar El vorbea despre templul trupului Său” (In 2, 19,21). Din istoria Suzanei (1, 62), se știe că cei doi bătrâni netrebnici au fost omorâți pentru mărturia lor mincinoasă. Despre oamenii lui Caiafa care au mărturisit strâmb împotriva Mântuitorului nu ni se spune însă că ar fi fost pedepsiți în vreun fel.

Iisus – un Mesia ceresc

La această acuzație, și la altele pe care I le aduceau martorii mincinoși, Iisus nu răspunde nimic (Mt 26, 62-63a). Dându-și seama că pe astfel de acuzații nu se poate întemeia o condamnare - și încă o condamnare la moarte - Caiafa Îi zice Mântuitorului: „Te jur pe Dumnezeu Cel viu, să ne spui nouă de ești Tu Hristosul, Fiul lui Dumnezeu” (Mt 26, 63bc). În fața unei astfel de somații juridice, făcută în numele lui Dumnezeu, Iisus se vede obligat să rupă tăcerea. El răspunde: „Tu ai zis”, ceea ce înseamnă: „Eu sunt”, cum și apare redată această expresie în paralela de la Mc (14, 62); și adaugă imediat: „Și să vă spun încă: De acum veți vedea pe Fiul Omului șezând de-a dreapta Puterii și venind pe norii cerului” (Mt 26, 64 și loc. par.). Prin acest răspuns, Iisus afirmă că este Mesia, dar precizează că nu este un Mesia pământesc, ca cel pe care-L așteptau iudeii, și un Mesia ceresc Care, așa cum profetise Daniel (7, 13-14), va primi o stăpânire universală și veșnică și va veni pe norii cerului ca judecător atotputernic. Și dacă în gura lui Caiafa expresia „Fiul lui Dumnezeu” pare a avea un sens metaforic - fii lui Dumnezeu sunt

numiți adeseori în Vechiul Testament, în acest sens metaforic, oamenii aleși - în răspunsul lui Iisus această expresie dobândește un sens propriu: Fiul Omului Care șade de-a dreapta lui Dumnezeu și care vine pe norii cerului nu este numai un om, nici nu este fiul lui Dumnezeu în sens metaforic, ci este Fiul lui Dumnezeu după fire, adică este El Însuși Dumnezeu adevărat.

Gestul manipulator al lui Caiafa

Caiafa a înțeles cum nu se poate mai bine răspunsul lui Iisus. Îngustul mono-teism iudaic nu putea să vadă într-o afirmație ca cea a lui Iisus decât o gravă blasfemie. Vicleanul Caiafa, care atât aștepta, își sfâșie teatral haina - legea prevedea ca, la rostirea unei hule, cei care vor auzi-o să-și sfâșie haina cel puțin de o palmă (vreo 8 cm) - zicând: „A hulit! Ce ne mai trebuie martori? Iată acum ați auzit hula Lui. Ce vi se pare?” iar sinedriști adunați acolo au zis: „Este vinovat de moarte” (Mt 26, 65-66). Sf. Marcu zice despre acest moment: „Iar ei toți au judecat că El este vinovat de moarte” (Mc 14, 64).

De ce afirmațiile Domnului nu erau o blasfemie?

Și din acest punct, concluzia sinedriștilor este pripită și, în fapt, ilegală. Cercetătorii notează că afirmația lui Iisus nu putea fi calificată drept hulă în înțelesul juridic al cuvântului. A huli însemna, după legislația iudaică, a insulta majestatea lui Dumnezeu prin rostirea numelui Său sacru descoperit de Moise, adică IAHVE, nume pe care nu avea

De altfel, de o ilegalitate încă și mai flagrantă era însăși invocarea recunoașterii lui Iisus ca dovadă a vinovăției sale, căci, așa cum am văzut, legea socotea drept nulă și neavenită recunoașterea acuzatului dacă aceasta nu era confirmată de declarații ale martorilor.

Fără să țină seama de astfel de detalii juridice, Caiafa și acoliții săi pot să-și încheie întrunirea nocturnă, mulțumiți de rezultatul eforturilor lor: învinuirea că a hulit pe Dumnezeu poate fi suficientă pentru omorârea lui Iisus. (Pr. Prof. Dr. Vasile Mihoc - *Procesul Mântuitorului*, Editura Teofania, Sibiu, 2001, p. 17-25) ❖

voie să-l rostească decât arhiereul, o singură dată pe an, anume la Sărbătoarea Ispășirii, când intra în Sfânta Sfințelor a templului. În rest, se foloseau numai anumite substitute ale Numelui lui Dumnezeu, cum erau: Tronul Cel Binecuvântat, Puterea dumnezeiască, Stăpânul etc. Talmudul precizează pe larg aceste reguli. Folosind cuvântul „Putere” ca substitut al Numelui lui Dumnezeu, Iisus, deși se prezintă ca Fiul Lui Dumnezeu, evită hula. De altfel, dacă Iisus ar fi hulit, toți cei de față ar fi trebuit, după prescripțiile legii, să-și sfășie veșmintele. Pare evident că, sfășindu-și veșmântul, Caiafa a voit să-și impresioneze auditoriul și să determine o rapidă condamnare a lui Iisus. De altfel, pentru a se ajunge la o convingere fermă că cineva a rostit cu adevărat o hula, Talmudul prevedea un întreg ritual: fiind plasați doi martori în dosul unei draperii, învinuitul era adus în plină lumină și era întrebat în mod precis spre a se constata dacă va rosti Numele preasfânt; dacă o făcea, înainte de a se înregistra greșeala, trebuia să i se ceară să-și retracteze hula. Nimic din toate acestea nu se întâmplă în cazul interogatoriului luat lui Iisus.

Nici prin faptul că S-a prezentat ca Mesia Iisus nu s-a făcut vinovat de hula. Dacă sinedristul Nicodim a recunoscut mesianitatea lui Iisus (In 3, 2), aceasta nu înseamnă că el s-a făcut vinovat de blasfemie. Caiafa nu avea, deci, nici un temei legal pentru a-L acuza pe Iisus de hula.

Poezii de Zorica Lațcu

Rugăciune

Doamne, încă să nu-mi dai,
Frumusețile din rai,
Și încă nu îmi dăruie,
Ale slavei bucurii.
Nu mă-ndemn încă să-ți cer,
Fericirile din cer,
Până când prin lume-ți duci
Tu, povara Sfintei Cruci,
Până când însângerat
Și lovit și înspinat,
Treci pe calea cu dureri,
Fericire cum să-Ți cer?
Dă-mi Stăpâne Crucea Ta
Și mă-nvață-a o purta,
Și în inimă cu jale,
Dă-mi durerea Maicii Tale,
Și în piept cu frângere,
Dă-mi a Maicii plângere.
Dă-mi Stăpâne să-Ți sărut,

Urma pașilor în lut,
Și mai dă-mi cu sârg s-alerg,
Tălpile să Ți le șterg,
Cu iubirea mea duioasă,
Ca femeia păcătoasă.

Golgota

Te vindem iar cu sărutări viclene,
Prin nepăsare oarbă și prin lene.
Te biciuim cu vorbe de ocară,
Te pălmuiem cu ură ca de fiară.
Te adăpăm cu suc de-amărăciune,
Din poște rele și din stricăciune.
Te ținutim pe cruci de nedreptate
Prin cuiele uciderii de frate,
Iar împletim blestemele de tată,
Să-ncingem, Doamne,
fruntea-nsângerată,
Tu iarăși zici, în blândă rugămintă:
„Nu știi ce fac. Îngăduie-i, Părinte”.

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 24-28 APRILIE 2019

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Miercuri 24 aprilie	18 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	Denie / Utrenia zilei de joi
Joi 25 aprilie	07 ³⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie
	18 ⁰⁰ -21 ⁰⁰	Denia celor 12 Evanghelii / Utrenia zilei de vineri
Vineri 26 aprilie	10 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Scoateră Sfântului Epitaf și trecerea pe sub Sfânta Masă (Zi aliturgică)
	18 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	Denia Prohodului Domnului / Utrenia Sâmbetei Mari
	20 ⁰⁰ -21 ⁰⁰	Procesiune în jurul bisericii
Sâmbătă 27 aprilie	07 ⁰⁰ -10 ⁰⁰	Împărțășirea copiilor
	08 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Pregătirea Sfântului Paști / Curățenie în biserică
	23 ³⁰	Canonul Sâmbetei Mari
Duminică 28 aprilie	00 ⁰⁰ -01 ⁰⁰	Slujba Învierii Domnului - Veniți de luați lumină!
	01 ⁰⁰ -03 ⁰⁰	Sfânta Liturghie
	12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Vecernia Paștilor – „A doua Înviere”

CONTRIBUȚIA ENORIAȘILOR PAROHIEI ȘERBAN VODĂ PENTRU ANUL 2019 A FOST STABILITĂ LA 100 LEI